

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVIII (13)
No. (Štev.) 32

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
Buenos Aires, 10. 8. 1961

Dr. Krek Slovincem v Argentini

V razgovoru z urednikom Svobodne Slovenije v Buenos Airesu je dr. Krek povedal, da je vesel, da je mogel izkoristiti to priložnost potovanja v Južno Ameriko vsaj za kratek obisk slovenske kolonije v Buenos Airesu.

Preko Svobodne Slovenije pozdravlja najprišnejše vse Slovence, ki živijo v tej državi, in posebej vse tiste, ki žrtvujejo čas, moči in sredstva za skupne slovenske ustanove, ki vzdržujejo v tujini slovensko ime, sloves našega naroda, zavest vzajemnosti in skupnosti. Dodal je še te misli:

„Načelno, odločno, nepopustljivo stališče proti komunizmu, ki ga politična emigracija Slovencev stalno vzdržuje, utemeljuje in širi, je danes morda v Latinski Ameriki bolj živo potrebno, kot je bilo doslej. Odkar je komunizem izbral revolucijo na Kubi za to, da na tem otoku zgradi svojo prvo postojanko na tem kontinentu, se je bojna linija med demokracijo in komunizmom primaknila neposredno k narodom Lat. Amerike. Politični emigranti, ki so komunistično revolucijo pretrpeli, bodo s svojimi izkušnjami in — ker poznajo tukajšnje razmere, mogli biti zelo koristni svojim adoptiranim domovinom. Prepričan sem, da bodo slovenski naseljenci v Argentini v tem oziru zopet odlično opravili svoje poslanstvo.

Seveda želim, da bi ustanove, ki ste jih tako srečno vodili doslej, v bodoče močno napredovale in se izpopolnjevale, tako da bo slovenski življenjski duhovni in materialni življenju vedno krepkejši in srečnejši.

Letos je nekako 20-letnica, odkar se je začela neposredno usodna bitka za dušo slovenskega naroda, ki še vedno traja. Doslej sovražnik ni uspel, razpoloženja, prepričanja, duše naroda ni osvojil. V tem prepričanju se spominjamo 20-letnice teh izrednih viharjev, ki jim zlepa ni primere v zgodovini. Uporabimo ta spomin za to, da svoja orožja očistimo, izpopolnimo, se okrepimo in navedimo, ker sklep naš more biti le eden: naj velja, kar hoče, v prepričanju, da se borimo za resnico, bomo delali dalje in upamo, da bo naša borba ustvarila predpogoje za trajni mir, duhovni napredek in resnično srečo naroda doma.

Naša politična emigracija ne sme popuščati, kot sovražnik ne popušča, mora biti vse močnejša in spretnejša, kot je naloga vse težja in obširnejša in zahteva novih talentov in večjih naporov.

Vsaka nova težava naj nas ne plaši, ampak izziva. Štejmo si v čast, da nam narodna zgodovina nalaga tako težke dolžnosti.“

Dr. Krekova izjava v Santiagu

Navzočnost dr. Mihe Kreka, predsednika Slovenske ljudske stranke, dolgoletnega ministra v jugoslovanskih vladah v domovini in podpredsednika jugoslovanske vlade v emigraciji do sporazuma med Titom in dr. Šubasićem, na III. mednarodnem kongresu kršč. demokracije, je vzbujala pozornost med delegati posameznih krščansko-demokratskih strank na tem kongresu, kakor tudi v čilski politični javnosti. To potrjuje tudi dejstvo, da so se med trajanjem medn. kršč.-dem. kongresa zanj zanimali tudi časnikarji. Ustregel je njihovi prošnji ter jim takole odgovarjal na postavljena vprašanja:

Vprašanje: Kaj bi nam na splošno mogli reči o kongresu in svojem obisku v Santiagu?

Odgovor: Na kongresu zastopam Zvezo krščansko-demokratskih strank za Srednjo Evropo in posebej Slovensko ljudsko stranko iz Jugoslavije. Je to moja prva pot v Čile in Santiago. Vesel sem, da morem sodelovati na tem kongresu, ki bo gotovo okrepil in podprl delo krščansko-demokratskih strank po vsem svetu, in posebej v Južni Ameriki. Naj uporabim to priložnost, da se posebej zahvalim vodstvu priprav za ta kongres v Santiagu, da pozdravim vaš narod in prestolnico, posebej pa še svoje rojake Slovence, ki žive v tej lepi svobodni državi.

Vprašanje: Kaj nam morete reči o delovanju krščanske demokracije v Jugoslaviji?

Odgovor: V Jugoslaviji ni demokra-

Zahodna ofenziva proti Sovjetom

Minuli teden se je začel v znamenju prekinitve razorožitvenih razgovorov med Kennedyjevim odposlancem McCloyem in zastopnikom sovjetskega zunanjega ministra Zorinom v Moskvi. McCloy se je vrnil v Washington in povedal Kennedyju, da je Hruščev sicer v nekaterih pogledih spremenil svoje stališče do problema razorožitve, predstavljajo pa te spremembe samo podlago za nadaljnjo možnost tozadevnih razgovorov. Glede Berlina pa da Hruščev ostaja pri svojem: še letos podpis separatnega miru z Vzhodno Nemčijo in izročitev kontrole nad Zahodnim Berlinom vzhodnonemški komunistom.

Medtem je ameriški kongres z glasovanjem 403 proti 2 odobril končne ukrepe za vpoklic prvih 250.000 ameriških rezervistov v vojsko in podaljšanje vojaške obveznosti za eno leto. Poleg tega je odobrila predlog o takojšnjem vežbanju 2.440.000 rednih rezervistov. Kongres je tudi zvišal nov Kennedyjev predlog od 3,5 milijard dolarjev za obrambne namene na 4,5 milijard, tako da znaša sedanji ameriški obrambni proračun 47 milijard dolarjev, kar je doslej najvišji obrambni proračun ZDA v mirnem času.

V Washingtonu se je mudil te dni tudi podpredsednik Formoze Čen, kateremu je Kennedy izjavil, da bodo ZDA vztrajno podpirale formosko delegacijo v OZN in nastopale proti včlanjenju rdeče Kitajske v OZN. Nista se pa mogla Čen in Kennedy sporazumeti glede koristnosti priznanja komunistične Zunanje Mongolije, za katero ZDA smatrajo, da jim more služiti kot praktično vohunsko oporišče znotraj sovjetskega bloka v Aziji, podobno, kakor jim služi v ta namen Zahodni Berlin.

ZDA, Anglija in Francija so poslale Moskvi protestne note zaradi oviranja vzhodnonemškega delavstva, ki prihaja na delo v Zahodni Berlin. Moskva je note zavrnila brez odgovora. Okoli 80 tisoč delavcev iz Vzhodnega Berlina prihaja dnevno na delo v Zahodni Berlin.

Britanski predsednik MacMillan je v parlamentu izjavil, da mora biti Zahod sicer pripravljen pogajati se s sovjeti, da pa nikdar ne bo prepustil Zahodnega Berlina na milost in nemilost komunizmu.

V ZDA so med tem razpravljali o možnosti in koristnosti splošne trgovinske zapore komunističnemu bloku in zaenkrat ugotovili, da taka blokada trenutno ne bi prinesla zaželenih uspehov. Ohržali pa so to možnost na programu živčne vojne z Moskvo in ga morajo vsak trenutek začeti izvajati, če Kremelj ne bo popustil pritiska na komunizmu.

Vse svobodne demokratične stranke so zadržane leta 1941 nacisti in fašisti, v letu 1945 pa so komunisti vneli stalen svoj režim totalitarne diktature. Pri nas je režim ene same politične stranke pod izključnim vodstvom Zveze komunistov Jugoslavije. Pri nas ni niti svobode tiska, niti svobode združevanja in zborovanja. Vlada režim določa ne le politično delavnost, ampak tudi kulturno in socialno aktivnost in gospodarstvo, kot je to povsod pod režimi komunističnih diktatorov. Najhujši pritisk se seveda na političnem področju, kjer so ukinjene prav vse svobode.

Vprašanje: V čem vidite neposredni splošni pomen kongresa?

Odgovor: V težki sedanosti razmere ključajo po združevanju vseh ljudi in moči, ki žele ohraniti mir v svobodi. Sovražnik teh dveh osnovnih dobrot ni le leto za letom močnejši, komunistični blok je strumno organiziran in po enotnem svetovnem načrtu nastopa in prodira po vseh kontinentih. Ideološki, gospodarski in politični boj z njim je postal tako svetoven in splošen, da mora vključiti vse sile svobodnih, demokratičnih narodov. Mislim, da je medkontinentalna organizacija krščanskih demokratov, ki jo je izdelal in sklenil ta kongres, pomemben korak v to smer.

Gornji razgovor med časnikarji in predsednikom Slovenske ljudske stranke dr. Krekom so oddajali tudi po radiu v nedeljo, 30. novembra 1961, ob pol 10 zvečer.

Berlin in proti svobodnemu svetu. V ta program je vključena tudi Kuba.

V Parizu so se 5. t. m. sestali zunanji ministri ZDA, Francije in Anglije in objavili, da so se zahodne sile pripravljene razgovarjati s sovjeti glede Berlina, toda samo „na spravljivi podlagi“. Toda to, kar danes počenjajo sovjeti, zanje ni sprejemljivo. Sporočili so posebni komisiji v Washingtonu, naj poišče možnost za razgovor s sovjeti, če bodo ti prenehali s grožnjami. Moskovske grožnje o podpisu separatnega miru z Vzhodno Nemčijo zanje ne predstavljajo možnosti za pogajanja. Ugotovili so, da sovjetska grožnja proti Zahodnemu Berlinu predstavlja grožnjo svobodnemu človeštvu po vsej zemeljski obli ter so zato zahodne velesile odločene preprečiti padec Zahodnega Berlina in komunistične krepitve. Naslednji korak mora sedaj napraviti Moskva.

—:—

Sovjeti so s svoje strani nadaljevali ofenzivo proti zahodnjakom in Zahodnemu Berlinu. V Leningradu so priredili veliko pomorsko paradno, na kateri so pokazali nekatere nove pomorske enote, niso pa pokazali toliko napovedane atomske podmornice.

Vzhodnonemški komunisti so po pristanku Moskve objavili, da bodo morala vsa zahodna letala od 1. avgusta dalje dobiti posebna dovoljenja za preletavanje komunističnega ozemlja po zračnih koridorjih do Zahodnega Berlina, vendar tega ukrepa niso začeli izvajati. Hruščev je tudi objavil, da bo Moskva proti vsem zahodnim vojnim ukrepom izvajala svoje slične vojaške ukrepe, ker da se ne bo pustila presenetiti.

Zaradi velikega bega vzhodnonem-

škega prebivalstva v Zahodni Berlin je komunistična vlada začela izvajati vrsto ukrepov, s katerimi hoče zadržati beg na tisoče prebivalstva. V juliju je prebežalo v Zahodni Berlin nad 32.000 ljudi. Walter Ulbricht, vzhodnonemški predsednik, je rohnel v parlamentu, da beg organizira ameriška in zahodnonemška tajna policija, da bi „sabotirali moj režim“. Takoj naslednji dan je komunistična policija potegnila na deset-tisoče vzhodnonemških delavcev iz podzemskih vozov in jim ukazala, da si morajo poiskati delo v Vzhodnem Berlinu ali v Vzhodni Nemčiji. Toda ta korak je storila samo enkrat. Prav tako je komunistična vlada objavila, da bodo morali odsej naprej delavci, ki hodijo delat v Zahodni Berlin, plačevati v Vzhodnem Berlinu samo z vzhodnonemškimi markami. V Zahodnem Berlinu dobivajo delavci plače v zahodnonemških markah, ki imajo približno štirikratno vrednost vzhodnonemških.

Hruščev je medtem poslal zahodnjakom nove note, v katerih jim sporoča, da je pripravljen pogajati se za Berlin, toda da bo podpisal mirovni sporazum z Vzhodno Nemčijo, če do konca leta ne bo dosegel sporazuma z zahodnjaki. Noto je poslal tudi Adenauerju, toda jo je zabelil z grožnjo, da bo Zahodna Nemčija v prvih urah nove vojne uničena z atomskimi bombami.

Ameriškega veleposlanika v Moskvi Thompsona pa je pred odhodom na poročanje v Washington dejal, da „je vendar jasno, da zaradi dveh milijonov Berlinčanov ne boste pripravili žrtvovati življenj 200 milijonov ljudi“.

V Moskvi se je mudil na povračilnem obisku italijanski predsednik Fanfani, kateremu pa je Hruščev izjavil, da ne pričakuje vojne zaradi Berlina, pač pa da se je treba za Berlin pogajati.

Gospodarska konferenca v Punta del Este

V urugvajskem morskem letovišču Punta del Este se je začela v soboto, 5. t. m., trgovinska konferenca vseh ameriških držav in sicer na pobudo ZDA, ko je Kennedy pred nekaj tedni objavil svoj Program o napredku latinske Amerike, ki predstavlja neke vrste Marshallov načrt za Latinsko Ameriko. Zbrali so se na konferenco trgovinski ministri vseh latinskih držav, ZDA pa so poslale tja svojega trgovinskega ministra Dillona. Na konferenco je prišel tudi kubanski gospodarski diktator Che Guevara, Argentinec po rodu.

Delegati so se takoj vrgli na delo in po pozdravnem govoru urugvajskega predsednika Haeda izvolili delovni odbor. Proti izvolitvi je edini protestiral Che Guevara, češ, da so volili brez njega, ker je zamudil na sehtanek. Večina delegatov je protestirala proti Guevarinim izjavam. ZDA so, kakor je objavil Dillon, pripravile kot svoj prvi prispevek za izvedbo obnovitve Latinske Amerike eno milijardo dolarjev. Svojo pomoč bodo stopnjevale z gospodarskim razvojem latinskih držav.

I Z T E D N A V T E D E N

Brazileški predsednik dr. Quadros je pozval poslansko in senatno zbornico naj čimprej pripravi potrebno zakonodajo za izvedbo agrarne reforme v Brazilu, kajti o tem, ali jo je treba izvesti ali ne, sploh ni več govora. Vprašanje je samo, da pride do izvedbe na čim bolj pravičen način. — Dr. Quadros je podpisal tudi dekret, s katerim je uvedel cenzuro za vse radijske in televizijske oddaje. Po tej odredbi je prepovedano oddajanje po radiu in televiziji nemoralnih predstav, branje novel in sploh vsega, kar lahko kvarno vpliva na mladino, ali na kakršnen koli način poveličuje zločin, nemoralo, ali pa je žaljivo za katero koli vero ali raso. Prepovedano je nastopanje igralkam v kopalnih oblekah ali samo v spodnjem ženskem perilu. — Dr. Quadros je tudi kaznoval hčerko svojega bivšega nasprotnika pri predsedniških volitvah s tridnevno suspenzijo od pouka, učiteljico Edna Lott, hčerko maršala Henrika Teixeira Lott, ker je dala politično izjavo, ki da lahko ustvari nerazpoloženje v vojaških vrstah.

V Panami je severnoameriško vojaško poveljstvo začelo s kurzum za gverilsko vojskovanje. Udeležuje se ga 35 višjih častnikov iz naslednjih repu-

Poleg gospodarskih načrtov ima konferenca namen tudi strniti latinske države proti komunistični nevarnosti na splošno in proti komunistični Kubi posebej. Nekateri delegati so že predlagali, naj bi Kubo izključili iz Medameriške organizacije, prav tako ne sme biti deležna gospodarskih koristi od konference. ZDA so že objavile, da njenih dolarjev Kuba ne bo dobila.

Che Guevara, ki je prišel na konferenco v vojaški uniformi, je napovedal, da bo imel na konferenci več ur dolg govor, v stilu Castrovih govorov, katerih nekateri so trajali po šest ur. Tako dolg govor je Castro imel n. pr. ob priliki obiska sovjetskega astronavta Gagarina v Havani. V svojih dosedanjih izjavah je Guevara napadal ZDA, da nimajo kaj iskati na konferenci, ne glede na to, da je do konference prišlo prav na njeno pobudo.

Mnogi delegati so izrazili mnenje, da bi mogel Kennedy priti na konferenco, ter so zahtevali od ameriške delegacije, naj ga pregovori, da bo dal tako delu konference večji poudarek.

bljk Latinske Amerike: Argentina, Bolivija, Kolumbija, Costa Rica, Salvador, Guatemala, Honduras, Mehika, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru in Venezuela. Pri poveljstvu ameriške vojske sodeluje v oddelku za gverilsko vojskovanje kot izvedenec za tak način vojskovanja častnik biv. jug. kr. vojske Belajac, ki se je med kom. revolucijo doma boril na strani gen. Mihajloviča. V am. vojski ima sedaj čin brigadnega generala.

Na Kubi se je na diplomatska predstavništva držav Latinske Amerike zahtevalo koli 700 političnih nasprotnikov Castrove kom. tiranije. Ker jim Castro ne da dovoljenja za odhod v inozemstvo, so naslovili na svobodni svet poziv, naj pritise na kubanskega nasilnika, da jim bo dovolil odhod v emigracijo. Castrova vlada je zamenjala dosed. bankovce z novimi. V ta namen je bila Kuba v nedeljo in ponedeljek popolnoma odrezana od ostalega sveta ter je bil ustavljen ves promet z njim. Vsaka družina je lahko zamenjala denarja samo do višine 200 pesov, zneske, ki so presegali to višino pa so morali naložiti na posebni račun. Zamenjavo starih bankovcev za nove utemeljuje Castro s tem, da hoče preprečiti, da ne

NO za Slovenijo

je imel v sredo, 2. avgusta, ob devetih zvečer sejo v Buenos Airesu pod predsedstvom dr. Mihe Kreka. Navzoči so bili poleg predsednika članj Narodnega odbora: dr. Celestin Jelenc, Miloš Stare, Rudolf Smersu, dr. Franc Bajlec, Rudolf Žitnik in dr. Franc Mačjus.

Na dnevnem redu je bilo splošno poročilo predsednika dr. Kreka o mednarodnih odnosih in aktualnih dogodkih ter poročilo o stanju med Slovenci v domovini in emigraciji.

Po razpravi, ki so se je udeležili vsi člani odbora, je bilo sklenjeno, da bo Narodni odbor za Slovenijo vztrajno branil svojo dosedanjio politiko in z vsemi možnimi sredstvi organiziral slovensko politično emigracijo, da jo vključi v borbo za rušenje komunistične diktature, priznanje demokratičnih svobod in uvedbo demokratičnih ustanov v domovini.

TITOV V VESOLJU

Sovjeti so minulo nedeljo znova presenetili svet, ko so izstrelili v vesmirje raketo, v kateri je letal 25 ur in 18 minut okoli zemlje astronaut German Stepanovič Titov, 26-letni sovjetski major. Na raketi, ki je odletela v nedeljo ob devetih dopoldne po moskovskem času, je Tito kosil, večerjal, spal osem ur in zajtrkoval in srečno v ponedeljek dopoldne znova pristal na planetu. V nekaj nad 17 krogih okoli zemlje je preletel nad 700.000 km dolgo pot, se pravi približno od Luna in nazaj. Kapsula, v kateri je letal, je bila težka 4781 kg, se pravi le tri kilograme težja od Gagarinove.

Sedaj pripravljajo sovjeti polet okoli zemlje z več astronauti, temu pa naj bi sledil polet na Luno. Datumov seveda še niso mogli napovedati.

Amerikanci pa so objavili, da bodo letos pognali svojega astronavta okoli zemlje, do leta 1965 pa prvega astronavta na Luno, takoj zatem pa na Mars ali proti Veneri.

bi kubanski polit. emigranti tiskali kubanskega denarja v emigraciji. Dosedaj je Kuba namreč tiskala svoj denar v ZDA in Angliji, sedaj ga pa bo „v prijateljskih državah — Čehoslovaški in Sovjetski zvezi“. — Kubansko ljudstvo je te dni na lasni koži občutilo „zbojšanje“ gospodarskega položaja pod komunistično vlado. Prodajo mesa so namreč morali racionirati.

Škofje in Ekvatorski republiky so izdali skupno pastirsko pismo, v katerem obsojajo sedanji kom. režim na Kubi.

Zunanje-politični odbor v severnoameriškem senatu je znova potrdil prejšnji sklep, da vlada Severne Amerike ne sme priznati komunistične Kitajske in da ta država tudi ne sme biti sprejeta v Organizacijo združenih narodov.

Za kardinalom Tardinijem, drž. tajnikom Vatikana, je umrl še drug kardinal in sicer 87-letni Nicola Canali. V Vatikanu je bil nekaj predsednik vlade.

V Kairu so objavili, da bo v Združeno arabsko republiko prišel na obisk kubanski kom. diktator Castro in sicer takoj po beograjski konferenci tkzv. nevtralecev.

V Kongu so se razne polit. skupine zedinile za novo vlado, kateri predseduje Ciril Adoula. Prvi podpredsednik je Jazon Sendwe, prvak plemena Balubakat, drugi pa Anton Gizenga iz Stanleyvillu, ki ga podpirajo komunisti.

Titova vlada je sklenila vrniti Italiji jahto Elettra, ki se je je posluževal Marconi za svoje poizkuse. Jahto so med vojno zaplenili nacisti ter jo spremenili v vojno ladjo. Po vojni so jo zaplenili Titovci ter jo imeli zasidrano v eni od dalmatinskih luk.

V Turčiji je vlada raztegnila obsešno stanje na vse državno področje. Dosedaj je bilo v veljavi samo v Ankari in Carigradu.

V Moskvi so objavili, da bo v bodoče v Sovjetski zvezi prepovedano poveljevanje osebnosti. Visoki funkcionarji v komunistični stranki, da bodo mogli ostati na svojih položajih samo tri zaporedne dobe, razen tistih, ki imajo „priznana avtoriteta“. Tako se je Hruščev dobro zavaroval, da bo ostal še nadalje na vseh svojih dosedanjih položajih kot „priznana avtoriteta“.

III. SVETOVNI KONGRES KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

SLOVENCI ZASTOPANI NA KONGRESU — DR. KREK PREDSEDNIK POLITIČNE KOMISIJE

V čilski prestolnici Santiago je bil od 27. do 30. julija t. l. III. svetovni kongres krščansko-demokratskih strank, ki so vključene v treh močnih krščansko-demokratskih zvezah, t. j. Krščansko-demokratski organizaciji Amerike — Organización demócrata-cristiana de América — ODCA; ta združuje kršč. dem. stranke in gibanja Lat. Amerike. Les Nouvelles Equipes Internationales — NEL, matična organizacija zahodno-evropskih kršč. dem. strank in Christian Democratic Union of Central Europe — CDUCE, ki povezuje kršč. dem. stranke Srednje Evrope. V tej zvezi je — kot znano — vključena tudi Slovenska ljudska stranka. Na tem kongresu je bilo zastopano tudi kršč. dem. gibanje Afrike in je bilo tako na viden način izpričano, da se to gibanje razteza že na ves svet in brez razlike na rase.

Tokratni svetovni kongres krščanske demokracije je bil od vseh dosedanjih najvažnejši, kajti na njem se je poudarilo načelno stališče kršč. demokratskih strank v odnosu do komunizma, ki pravi, da krščanska demokracija in komunizem ne moreta nastopati skupaj in med njima ni sodelovanja. Na pravkar zaključenem kongresu je bila ustanovljena tudi krščansko-demokratska internacionala in je tako krščanska demokracija postala svetovna sila.

Spričo tako važnih vprašanj, ki so bila postavljena na dnevi red III. svetovnega kongresa krščansko-demokratskih strank, je razumljivo, da so posamezne kršč. demokratske stranke poslane na kongres svoje odlične predstavnike. Prostor nam ne dopušča, da bi vse poimensko našli in se zato omejujemo samo na najvidnejše. Iz Venezuele je bil na kongresu predsednik tam. kršč. dem. stranke COPEI dr. Rafael Caldera, sed. predsednik venezuelskega parlamenta, med perujskimi delegati je bil najuglednejši dr. Héctor Cornejo Chavez, sedanjí poslanec in kandidat stranke za predsednika Perua, argent. kršč. demokracijo so zastopali predsednik stranke Fr. Ramos Mejia, biv. predsednik in kandidat stranke za predsednika republike Luka Ayarragaray ter ustanovitelj stranke dr. Manuel Ordoñez. Kršč. demokratsko zvezo Srednje Evrope so predstavljali predsednik dr. Adolf Prochaska, predsednik SLS dr. Miha Krek, glavni tajnik Konrad Sieniewicz in Miloš Stare, podpredsednik SLS. Pozneje je na kongres prišel še dr. Bajlec, član načelstva SLS, in mu prisostvoval vse do kraja.

Tudi zahodnoevropske kršč. dem. stranke so poslane na kongres svoje odlične predstavnike. Med najuglednejšimi je bil predsednik franc. kršč. dem. gibanja — Ljudskega republikanskega gibanja MRP. André Colin, sed. predsednik NEL, bivši večkratni francoski minister raznih resorov. Med drugimi je bil minister tudi za franc. prekomorsko posest ter se mu je predstavnik kršč. dem. stranke iz Kameruna v Afriki na kongresu javno zahvalil, da je ravno kot minister omenjenega resora mnogo pripomogel k neodvisnosti Kameruna. Nemško kršč. demokracijo je zastopal prof. Fritz Georgen, ki je III. svet. kongresu prinesel pozdrave kancelarja dr. Adenauerja, avstrijsko Ljudsko stranko je zastopal njen glavni tajnik Hermann Withalm. Od delegatov italijanske kršč. demokracije omenjamo samo podpredsednika senatorja Zeholi Lanzinia, ter poslanca in strankinega tajnika Giovanni Scaglia, afriško kršč. demokratsko gibanje je za zastopala poslanec iz Kameruna Henrik Effa. Na kongresu je bil zanimiva osebnost ameriški demokratski senator za Minnesoto Evgen Mc Carthy, prijatelj kršč. demokracije.

V celoti so bile zastopane krščansko-demokratske stranke odn. gibanja iz naslednjih držav: Argentine, Avstrije, Belgije, Bolivije, Brazila, Kameruna, Čehoslovaške, Čila, Costa Rica, Ekvadorske rep., Francije, Gvatemale, Holandske, Italije, Kolumbije, Kube, Latvije, Litve, Madžarske, Mehike, Nicaragae, Paname, Paragvaja, Perua, Poljske, Puerto Rica, Salvadorja, Slovenije v Jugoslaviji, Švice, Ugande, Urugvaya in Venezuele

PREDSEDSTVO KONGRESA

Dne 27. julija t. l. je bil pripravljen sestanek za III. kongres kršč. demokracije. Na njem je bil izvoljen za predsednika kongresa predsednik čilske kršč. demokratske stranke senator Eduardo Frey Montalva, za podpredsednika in tajnika pa predsednik kršč. demokratskih zvez. Za glavnega

tajnika kongresa je bil določen čilski poslanec Tomaž Vicuña Reyes.

SLOVESNA OTVORITEV

kongresa je bila 27. 7. v slavnostni dvorani čilskega parlamenta. Uvodno pozdravno besedo je spregovoril predsednik pripravljalnega odbora za ta kongres biv. čilski zunanji minister ter eden od ustanoviteljev čilske kršč. dem. stranke Horacij Walker Larraín. Zborovanje je začel v imenu Boga ter naglašal, da je čut edinstva „privilegij doktrine, ki ne pozna razlike ras. Kršč. demokracija je vesoljna in si prizadeva, da bi v vsem svetu vsadila doktrino edinega Božjega Revolucionarja v zgodovini“.

Za njim so govorili po en predstavnik treh krščansko-demokratskih zvez sveta. Prvi je dobil besedo predsednik CDUCE dr. Adolf Prochaska. Dejal je, da ima ta trenutek uprt pogled na Srednjo in Vzhodno Evropo, ki danes ječi pod komunistično tiranijo, na Budimpešto, Varšavo, Rigo, Vilno, Ljubljano in Prago ter prinaša udeležencem kongresa toplo pozdravo krščansko-demokratskih strank Madžarske, Poljske, Latvije, Litve, Slovenije v Jugoslaviji in Čehoslovaške.

Izražal je upanje, da bo ta kongres ustvaril še večje edinstvo svobodnega sveta, vseh kršč. demokratskih strank sveta in vseh ljudi sploh, ki cenijo svobodo in človeško dostojanstvo ter se navdušujejo za socialno pravičnost, da bo odstranjena smrtna nevarnost komunizma in da se bo mogel ustvariti svet demokracije ter socialnega in gospodarskega napredka. Za kršč. dem. zvezo Amerike je govoril brazilski delegat Andres Franco Montoro. Naglašal je, da svetu lahko prinese pravo rešitev vseh vprašanj samo kršč. demokracija. Za njim je imel lep govor predsednik NEL, franc. senator in predsednik MRP André Colin. Naglašal je, da je MRP že ob ustanovitvi vrgel v svet poziv, da je treba človeka postaviti na prvo mesto in to brez razlike na vero in raso ter začeti boj za socialno pravičnost in demokracijo. Tako kot pred njim že dr. Prochaska je odločno obsodil komunistično tiranijo, ki zaslužuje človeka ter ga ponižuje na stopnjo sužnja. Zadnji govornik je bil čilski senator Radomir Tomić. Med drugim je naglašal, da kršč. demokracija veruje v polno veljavo vrednot krščanstva ter odpira svoje vrste katoličanom in nekatoličanom. Poudarjal je tudi, da kršč. demokracija ni zato, da bi branila določen red, ampak da ga nadomesti s pravičnejšim. V nadaljnjem delu govora pa so nekatere njegove izjave vzbudile precej komentarjev, tako med delegati krščansko-dem. strank, zlasti iz Zahodne in Srednje Evrope, pa tudi v čilski javnosti in časopisju. Verjetno je zaradi tega pozneje predsednik kongresa senator Frey izjavil, da izjave in govori posam. delegatov na kongresu predstavljajo njihovo osebno mnenje, ne pa mnenja in stališča kongresa, razen če ga kongres ne sprejme ali potrdi.

GOVOR DR. KREKA NA SLAVNOSTNEM BANKETU

Čilska krščansko-dem. stranka je dne 28. julija priredila v čast delegatov krščansko-dem. strank Amerike Evrope in Afrike slavnosten banket, katerega so bili povabljeni tudi najvidnejši predstavniki čilskega političnega gospodarskega in kulturnega življenja. Na banketu so govorili samo predstavniki krščansko-demokratskih zvez. V imenu CDUCE je imel lep govor predsednik Slovenske ljudske stranke dr. Miha Krek.

Med drugim je izjavil naslednje: „Pozdravljam vas vse prisrčno v imenu kršč. dem. strank Srednje Evrope. Ob tem imenu se nam takoj pojavi žalosten spomin na dogodek pred poldrugim desetletjem, ko je svobodni svet dovolil, da so narodi Latvije, Litve, Poljske, Čehoslovaške, Madžarske in moje domovine Slovenije v Jugoslaviji padli v sužnost komunistične diktature in je opustil vsak resen napor, da bi ohranil zanje neodvisnost in svobodo.“

Ti narodi sedaj iz ječe, v katero so zaprti pod totalitarnimi sistemi policijskih državnih uprav gledajo z željnimi hrepenenjem na vsako zbiranje demokratičnih sil, in te dni so njih upi uprti v Čile, v to lepo prestolnico Santiaga, na svetovni kongres krščanske demokracije, ki nastopa kot alternativa proti komunizmu in njegovi svetovni napadalnosti.

Na ozemlju Srednje in Vzhodne Evrope se je v času 16 let razvila zvrst

komunističnih vlad, tako, da so naši narodi, ki te režime čutijo na svoji koži in v svojem življenju, najboljši pričevalci komunističnih ustanov. V tem delu Evrope imamo poleg vedno zvestih satelitov Moskve, Gomulkezim in Titozim in celo satelita rdeče Kitajske v Albaniji. Tole bi nam povedali narodi o svojih izkušnjah 16 let pod komunizmom:

Med komunističnimi diktaturami bistvene razlike ni. Povsod vlada diktatura ene stranke ne le nad političnim, tudi nad kulturnim, gospodarskim in celo zasebnim življenjem. Za kulturnega in civiliziranega človeka je ta sistem neznošen.

Zasužnjeni narodi upamo, da bodo moči svobodnega sveta zadostne, da se širjenje tega zla ustavi in da bodo tudi nam pomagale k osvobojevanju.

Naj vas naše žrtve: množice pobitih političnih mučencev in uničenja kulturnih ter materialnih dobrin, ki so jih ustvarili mnogi rodovi, opominjajo k odločnosti in vztrajnosti.

Bodite res socialni revolucionarji, apostoli novega boljšega družbenega reda, radikalni v svojih zahtevah, toda vedite, da je komunizem najtemnejša socialna reakcija in državni kapitalizem najhujši izkoriščevalec.

Bodite goreči politični agitatorji. Nenehoma kažite na dejstvo, da je komunizem strup vsake politične svobode. V naših državah je sedaj političen mir, podoben miru na vstopnišču. Imeti ne smemo nikjer nikakih utvar. Med krščansko demokracijo in komunizmom gre boj resnično na življenje in

Dr. Krek med predsedovanjem politični komisiji na mednarodnem kršč. dem. kongresu

smrt. Komunizem je vam, kakor nam odredil prostor v grobovih.

Tretji svetovni kongres krščanske demokracije dviga zastavo svobode, socialne pravičnosti in miru. Kliče k zbiranju vseh demokratičnih sil sveta.

Nihče našemu kongresu bolj iskreno ne želi najpopolnejši uspeh kot zasluženi narodi Srednje in Vzhodne Evrope, ki upajo z zmago krščanske demokracije doseči tudi svoje osvobodjenje.“

Govor, poln lepih in tehtnih misli, so delegati III. mednarodnega kršč. demokratskega kongresa ter odlični predstavniki čilskega javnega in političnega življenja sprejeli z viharim odobravanjem.

KOMISIJE IN PLENARNA ZBOROVANJA

Delo kongresa se je po slovesni otvoritvi razvijalo v petih komisijah, ki so razpravljale o vseh vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu kongresa. Sklepi komisij so nato prihajali v razpravo in odobritev na plenarne sestanke. Vsa vprašanja so bila tako temajito predebatirana.

Prva komisija je preučevala gradivo, ki je bilo pripravljeno o kršč. dem. organizaciji kot taki in o tem kaj narodi pričakujejo od krščansko demokratskih strank ter o sporazumu kršč. dem. strank za ustanovitev Svetovne kršč. demokratske zveze, t. j. krščansko-demokratske internacionala. V tej komisiji, ki ji je predsedoval it. delegat D'Asfalco, pozneje pa tudi na plenarnem zasedanju, je glavni tajnik CDUCE Sieniewicz v pregledu delovanja kršč. demokratskih strank Srednje in Vzhodne Evrope prebral tudi poročilo o dosedanjem delu Slovenske ljudske stranke. Tako so se delegati kršč. demokratskih strank iz drugih držav in kontinentov seznanili z delom, ki ga je za slovenski narod izvršila SLS. S prvo komisijo se je združila tudi peta komisija, ki je imela v razpravi sindikalne zadeve.

DR. KREK PREDSEDNIK POLITIČNE KOMISIJE

Ena najvažnejših komisij na kongresu je bila druga, ki se je imenovala

tudi politična. Razpravljala je o predloženem referatu „Razširjenost krščansko-demokratskih idej v svetu in njihov odnos do spiritualističnih demokratičnih in socialnih gibanj na vseh kontinentih“ ter o aktualnih političnih problemih v svetu.

Za predsednika je bil izvoljen dr. Miha Krek, za podpredsednika pa argentinski delegat dr. Allende. Člani komisije so bili zastopniki vseh južno. in srednjeameriških krščansko-demokratskih strank; med njimi predsednik poslanske zbornice dr. Caldera iz Venezuele. Navzoč pa je bil tudi Mr. Hunt kot prijatelj krščanske demokracije iz Severne Amerike. Zahodno-evropske krščansko-demokratske stranke so zastopali Holandec dr. Hann, poslanec in tajnik italijanske krščansko-demokratske stranke Scaglia ter bivši minister in predsednik francoskega Ljudskega republikanskega gibanja Colin. Srednje-evropske krščansko-demokratske stranke pa so zastopali v komisiji: bivši čehoslovaški minister in predsednik CDU CE dr. Prochaska, tajnik te organizacije Poljak Sieniewicz, Slovenec Miloš Stare ter litvanski delegat.

V tej komisiji se je pokazalo, da so na kongresu zastopane krščansko-demokratske stranke iz treh različnih delovnih področij in načinov udejstvovanja. Južnoameriške krščansko-demokratske stranke so še mlade. Poleg komunističnih so skoro edine ideološko oblikovane stranke v Južni in Srednji Ameriki. Glavni cilj jim je ekonomske in kulturni dvig njihovih narodov, ki so šele v začetkih razvoja. To hočejo doseči po poti demokracije in na osnovi krščanstva. Pot k cilju si utirajo te stranke med dvema hudima nasprotnikoma: Na eni strani so konservativni ter liberalni krogi najrazličnejših vrst, ki nočejo uvideti, da je nastopil čas, ki kliče po temeljnih socialnih reformah; na drugi strani pa so komunisti, ki hočejo za vsako ceno pridobiti Južno Ameriko ter s sirenskimi glasovi vabijo množice, da bi jih pritegnili in vključili v svoje vplivno področje, ter jim zato obljubljajo vse, kar Južni Ameriki manjka.

Druga skupina na kongresu so bili zastopniki močnih krščansko-demokratskih strank Zahodne Evrope. Te stranke ne le, da imajo tradicijo, odločilno ali vsaj pomembno besedo v sedanjih vladah, ampak so tudi s pomočjo ZDA obnavljale po vojni Zahodno Evropo in s tem gradile tudi jez proti komunistični ekspanzivnosti.

Tretja skupina pa so bile Srednje-evropske krščansko-demokratske stranke, ki imajo sicer tudi tradicijo in so v zgodovini svojih narodov bile pomembne, včasih celo odločilne. Izvedle so tudi, kot n. pr. Slovenci, z velikim uspehom krščansko-socialno preobrazbo svojega naroda. Toda po drugi svetovni vojni so domovine teh strank postale plen komunizma, krščansko-demokratske stranke v teh državah so onemogočene in jih zato zastopajo na mednarodnih forumih le emigranti. Komunizem so ti emigrantski predstavniki zelo neljubi in storijo vse, kar je v njihovi moči, da bi njihov vpliv v svetu onemogočili ter njihov ugled zmanjšali.

Če upoštevamo te okoliščine, postane razumljivo, da so bile razprave v politični komisiji dolgotrajne in živahne, za vse navzoče pa medsebojno poučne. Dr. Krekovemu modremu vodstvu je uspelo, da so vse debate izzvenele v končno harmonijo in dokaz, da je osnova vseh krščansko-demokratskih strank ista in neomajna.

Miloš Stare svari pred Titovim komunizmom

Razprave so bile živahne predvsem v načelnih vprašanjih. Teh se je stalno udeleževal slovenski delegat in član delegacije CDUCE Miloš Stare. Nastopal je zlasti tedaj, ko je razčlenjeval načela krščanske demokracije, preizkušena v revoluciji, odnosno v borbi s komunizmom. Nazorno je predočil, da so komunisti tisti, ki so začeli snovati napadalni blok, ga utrjujejo s pomočjo podjarmljenih narodov z edinim namenom, da vzamejo svobodo tudi tistim narodom, ki v njej živijo. Svaril je tiste, ki bi se morda dali zapeljati propagandi, da je Titov komunizem drugačen kot sovjetski, da je manj nevaren, ali da morda celo to ni več komunizem. Nazorno je prikazoval, da v uničevanju svobode, človeškega dostojanstva ter v zatiranju krščanstva in demokracije med komunisti ni nobenih razlik.

Miloš Stare je bil tudi izvoljen za

ARGENTINA

V Argentini se je notranje politično življenje že toliko umirilo, da je vlada lahko 2. avgusta ukinila odredbo, s katero je lahko preganjala prevratne in teroristične elemente z izvajanjem vojaškega načrta Conintes. Ob tej priliki je bilo objavljeno, da je bilo v Argentini od 1. maja 1958 do 30. julija 1961 1566 terorističnih dejanj. Od tega je bilo bombnih napadov in eksplozij 1922, namernih požigov 194, iztirjenj vlakov, napadov na policijo in podobnih dejanj pa 440. Pri terorističnih napadih je bilo 17 ljudi ubitih, 89 pa ranjenih.

V Bs. Airesu se je mudil prejšnji petek in soboto na obisku mlajši brat severnoam. predsednika Edvard Kennedy. Bil je sprejet pri predsedniku vlade, nato pa imel razne razgovore, med drugim tudi s predstavniki argent. sindikalnega življenja. Sindikat mestnih delavcev in uslužbencev mu je pripravil tudi kriolsko kosilo s pečenim mesom na ražnju. Ob tej priložnosti je Edvard Kennedy povedal, da je z izvolitvijo njegovega brata za predsednika najvažnejše še dejstvo, da se je severnoam. narod znova povrnil na politiko dobrega sosedsstva, ki jo je vodil dem. predsednik Franklin D. Roosevelt. Politika sedanjega severnoam. predsednika temelji na ideji, da socialne krivice ne poznajo meja in da so problem vsega kontinenta. V tem duhu je sestavljen tudi ameriški načrt „Zveza za napredek“. Naglasil je, naj nihče nikar ne dvomi v dobro voljo njegovega brata, pripomnil pa je istočasno, da morajo biti tisti, ki hočejo sodelovati, pripravljeni tudi na žrtve. Iz Bs. Airesa je Edvard Kennedy v nedeljo odpoštoval v Čile.

V Buenos Aires je prišel na večdnevni obisk madžarski emigrantski prvak dr. Bela Fabian, predsednik biv. evropskih političnih priporočil. Med svojim bivanjem v argent. prestolnici je pozval sovjetskega in madž. veleposlanika v Argentini na javno debato o položaju narodov pod komunistično tiranijo. Pozivu se nista odzvala.

V Argentini so bili več dni na obisku severnoameriški letalski kadeti skupno s svojimi profesorji. Bili so sprejeti pri predsedniku dr. Frondiziju, drž. tajniku za letalstvo brigadirju Abrahamu in drugih osebnostih. Med bivanjem v Argentini so si ogledali vsa argent. letalska središča.

V Argentini je bil od 1. do 7. avgusta štrajk učiteljev in profesorjev. Zahtevajo zboljšanje plač. Vlada jim je ponudila zvišanje prejemkov.

Dr. Diogenes Taboada, biv. zunanji minister, bo imenovan za argent. veleposlanika v Peruju.

V Córdoba je umrl Ignacij Palacios Hidalgo. Bil je ugledna politična osebnost med opozicijskimi radikali ter je zlasti bilo vidno njegovo udejstvovanje med vladno osvobodilno revolucijo, ko je bil v mestu Sta. Fe predsednik ustavodajne skupščine.

Kubanska generalna konzula v Bs. Airesu in Montevideu v Urugvaju sta zaprosila argentinsko vlado za politični azil in ga tudi dobila. Izjavila sta, da ne marata biti več v službi vlade, ki je Kubo spremenila v „ameriško ječo“.

člana petčlanske podkomisije, ki je na osnovi debate v komisiji sestavila dokončno besedilo. Predsednik CDUCE dr. Prochaska se je Milošu Staretu kot članu delegacije CDUCE zahvalil za uspešno sodelovanje pri razpravi politične komisije.

Sklepi politične komisije

V resoluciji politične komisije se krščansko-demokratske stranke sveta zavzemajo za spoštovanje človeških pravic, za uresničenje načel samoodločbe narodov, za vzajemno svetovno varnost in zlasti za utrditev mednarodnih organizacij in njihove avtoritete. So za mir pod naslednjimi vidiki: Borba proti sovjetskemu imperializmu, ki s svojimi metodami in totalitarnostjo vsebinsko, z neiskrenostjo svojih zatrjevanj, odvzema vse osnovne človeške pravice in gazi načela samoodločbe narodov. Dalje: borba proti vsem poizkusom mednarodne hegemonije, ki se opira na liberalno-kapitalistično gospodarsko-socialni red in na obrambo imperializma.

Izrekajo se dalje za svetovno razorožitev, toda pod mednarodnim nadzorom in za izključno mirnodobsko uporabo atomske energije, za obrambo neodvisnosti in avtonomije, politične in gospodarske, gospodarsko manj razviti držav, nastopajo proti kolonializmu vsake vrste, zavzemajo se za pravičnejšo razdelitev bogastev med narode sveta, poudarjajo svoje neodklonljivo stališče proti vsakemu režimu, ki zanika človeške pravice ali državljanske svobosčine narodom, se izrekajo proti rasni, verski in politični diskriminaciji. So za

Novice iz Slovenije

Na zadnjem koncertu Collegiuma musicuma v Ljubljani so izvajali samo skladbe mlajših slovenskih skladateljev, ki še niso bile izvajane. So bili to samospevi Pavla Šivica „Pravljica iz ledenih dob“ na besedilo Tita Vidmarja in otroški teksti Stane Vinškove z naslovom „Sončce sij!“ Razen teh samospevov so na koncertu še izvajali Sonato za rog Primoža Ramovša, Suito za violino Pavla Šivica, Skladbe za flauto Iva Petriča, Duo za violonino in violo II Jakoba Ježa. Izvajalci so bili prvaki ljubljanske opere Gašperšičeva, Smerkolj, Merlak in Kovač, violinist Srečo Zalokar, hornist Jože Falout, flautist Boris Čampa ter harfistka Petričeva.

Poročilo o delu zveznega izvršnega sveta za leto 1960 med drugim navaja, da so v letu 1960 zalotili v Jugoslaviji 237 „agentov tujih obveščevalnih služb“. Komunističnim oblastem so nagajali tudi razni „emigrantski centri“, ki da so poskušali „ustvariti ilegalne organizacije“. Oblast pa je bila budna in se zato „pričakovano inicijatorjev ni izpolnila“. V poročilu je tudi ugotovitev, da se je „število jetnikov zmanjšalo“. Nič pa ne povedo, koliko je sploh vseh jetnikov v državi, koliko političnih in koliko navadnih kriminalcev. Samo to navajajo, da so jih 3.157 pomilostili, 1769 da se jih je lahko poslužilo „prave do leta 1960 dopusta“, 2.500 da pa je končalo razne strokovne tečaje, da bodo po prestani kazni lahko postali koristni člani družbe. Tudi je povedano, da je v letu 1960 191.334 Jugoslovancev potovalo v inozemstvo.

Tehniški muzej v Ljubljani je kot nekaj uvod in zgodovinski prikaz razvoja kovaške dejavnosti v Sloveniji, ki sega 150 let nazaj v zametke slovenske železarske obrti, pripravil v Bistri pri Verdu razstavo kovaštva na Sloveniji.

V Piranu bodo s posebnimi napra-

vami spreminjali morskovo v pitno. Na uro bodo dobili pol kub. metra vode, letno pa tudi še okoli 300 ton soli, nekaj magnezija, joda in broma. Naprave so izdelali slovenski znanstveniki v Ljubljani, stala bo pa 70 milijonov dinarjev.

V mariborski operi so po Menottijevi operi „Amalija gre na ples“ uprizorili z uspehom še drugo opero istega skladatelja „Medeja“. Tudi uprizoritev te opere je uspeša.

„Trio Lorenz“ je nova umetniška skupina v Ljubljani. Sestavljajo jo bratje Lorenz in sicer Primož s klavirjem, Tomaž z violino, in Matija z violončelom.

V pristanišču v Kopru sedaj lahko pristaneta že istočasno dve 10.000 tonski ladji, ker so dokončali z ureditvijo 135 m dolge obale. Pristanišče v tem mestu razpolaga že z novimi skladišči v izmeri 54.000 kv. m. ter novimi napravami za tovarjenje in iztovarjenje blaga.

Zvezna vlada je znižala cene tekstilnemu blagu za 25%. Precej podjetij je, čeprav so v tkz. upravi delavskih svetov, gornjo odredbo zvezne vlade izgralo na ta način, da je gotove vrste blaga, za katere so bile cene znižane, enostavno nehalo izdelovati, začelo pa dajati na trg nove vrste z višjimi cenami. Pa se še komunisti pritožujejo na razne gospodarske mahinacije kapitalistov, sami so pa še slabši.

Odkar je Slovenija začela postajati znana tudi s svojo lastno pomorsko družbo in ladjami je bila nujna potreba tudi po pravih slovenskih izrazih v pomorstvu. Tej potrebi sta zadostila z izdajanjem posebne knjige jezikoslovec Janez Gradišnik ter pomorščaka Ernest Kopriva in Vladimir Naglič. Knjigi je pridružen tudi slovar pomorskih izrazov v slovenščini, srbo-hrvaščini, nemščini in angleščini.

Dr. Krek med Slovenci v Argentini

Dr. Miha Krek, predsednik SLS in NO za Slovenijo, se je po končanem III. mednarodnem kongresu kršč. dem. strank v Čilu za kratek čas ustavil v Buenos Airesu.

V argent. prestolnico je prispel v torek, 1. avgusta t. l. zvečer. V sredo, 2. avg. t. l. proti večeru je dr. Krek prišel v Slovensko hišo na Ramón Falcónu. Tu sta ga pozdravila direktor Anton Orehar v imenu Slov. dušnega pastirstva ter tajnik NO za Slovenijo Miloš Stare.

Na Ramón Falcón so prišli tudi vsi v Argentini živeči člani NO za Slovenijo in sicer dr. Celestin Jelenc, Rudolf Smersu, dr. Fr. Bajlec, Rudolf Žitnik ter dr. Franjo Mačjús, prav tako vsi člani načelstva SLS in Poverjenišstva stranke za Argentino. Bili so zbrani tudi predstavniki slovenskih društev in organizacij ter slovenskih domov na področju Vel. Bs. Airesa. Vsi so prišli, da s poročilo dr. Kreku svoje pozdrave in z njim spregovore kako besedo.

Dr. Krek je zastopnike društev, organizacij ter slov. domov sprejemal v prostorih Sv. Slovenije. V razgovoru z njimi se je zanimal za delo teh društev in ostalih slovenskih ustanov ter jim pri nadaljnjem delu želel še več uspehov.

Ministra dr. Kreka so pa prišli pozdravit naslednji: Za Društvo Slovencev: Predsednik Alojzij Horvat, podpredsednika Franc Pernišek in Robert Petriček ter odborniki Aleksander Majhen in Božo Fink; za Slov. kat. akad. starešinstvo preds. dr. Leopold Eiletz, za Slov. kult. akcijo preds. Ruda Jurčec in dr. T. Debeljak, za Slov. demokratsko stranko podpreds. dr. Vinko Zorc ter člana načelstva Alfonz Pipan in dr. Franjo Mačjús, za Društvo slov. protikom. borcev preds. Ivan Korošec, ter člani odbora Radivoj Rigler, Janez Kralj, Bogo Pregelj, Miloš Prelog, Nija Logar, Pavle Rant, Tone Šušteršič in Vencelj Dolenc; za slovensko domov: Naš dom v San Justu Janez Janežič, Matko Indihar in dr. Tone Šimenc, Slovenski dom v San Martinu preds. Leopold Novak in Stane Marinkšč, Slov. dom v R. Mejji preds. Janez Brula in Jože Javoršek, preds. Slov. doma

v Carapachayu pa se sprejema ni mogel udeležiti, ker ni dobil pravočasno obvestila.

Dr. Kreku so nadalje sporočili pozdrave: Za Društvo Slovenska vas v Lanúsu Nace Glinšek, Janez Lužovec, Jože Rome in Ludovik Štancer, Slovensko fantovsko zvezo Jernej Tomazin in Ciril Selan, Slovensko dekliško organizacijo gđč. Marjetka Železnikar, za Družabno pravdo preds. Lojze Erjavec, Maks Jan in Janez Šest, za Slov. kat. akad. društvo Tine Debeljak ml., za Jug. Sokolsko društvo ter Hrvatsko kult. društvo Strossmayer Mate Veža in za Jug. kult. društvo Zbor Franjo Holy.

Razen navedenih so prišli dr. Kreka pozdravit še Pavel Grubešić v imenu hrvatskih znancev in prijateljev, gospa Ivanka Žužek, žena pok. Franceta Žužka, poleg teh pa še več drugih starih njegovih znancev in političnih sodelavcev še iz domovine. Nekateri so ga a pozdravili po telefonu, ker so bili nujno zadržani. Tako rektor slov. semenišča v Adroguéju dr. Franc Gnidovec.

Predstavniki slov. demokratičnih strank, društev, organizacij so se pozneje zbrali v dvorani Slovenske hiše. Za njimi je tja prišel tudi dr. Krek. Ob vstopu v dvorano so ga zbrani rojaki pozdravili z navdušenim ploskanjem, predsednik Poverjenišstva stranke za Argentino Miloš Stare mu je pa v pozdrav izrekel tople in pristranske besede. Izrazil je veselje Slovencev v Argentini, da lahko znova pozdravijo v svoji sredini, četudi samo za kratek čas, svojega političnega predstavnika in zagovornika v demokratskem svetu.

Dr. Miha Krek je imel nato zgoščeno in pregledno poročilo o svetovnem krščansko-demokratskem kongresu v čilskem Santiagu, političnem položaju v svetu ter o nalogah slov. politične emigracije v nadaljevanju boja proti komunizmu.

Izvajanja predsednika NO za Slovenijo so rojaki nagradili z dolgotrajnim odobravanjem in ploskanjem ter mu izrazili hvaležnost, da je tako odkrito prikazal resnično sliko današnjega svetovnega položaja, nato pa ostali z njim v daljšem razgovoru. Izrazili

Vsak teden ena

MLADOSTI DAVNA LETA

Simon Gregorčič

Mladosti davna leta,
ne kličem vas nazaj;
minil si mi brez cveta,
življenja mračni maj!

Le redek žarek sinil

mi v dušo je tedaj,

še k temu pa izginil

je bliskoma sijaj.

Tako, oh, dnevi tekli

mi v temni žali so,

vse meni so odrekli,

kar drugim dali so.

V zaton se sonce niža,

hiti, hiti na moč

in meni naglo bliža

se mrak, večer in noč.

Naj! — Luči si prepolino

za mé, o j sonce ti!

Oko je moje bolno,

preveč se mi blešči.

Bolj ljuba zvezd svetloba

ko sonca mi sijaj:

ko skrije noč jih groba,

pa skrije mi jih naj!

so mu željo in prošnjo, naj bi prišel k Slovincem v Argentini na obisk za dalj časa, da bi si lahko ogledal vsa večja naselja. Dr. Krek jim je zagotavljal, da se bo tej prošnji čimprej odzval.

Po sestanku se je dr. Krek vrnil v uredniške prostore Svobodne Slovenije, kjer so bili zbrani vsi člani uredniškega odbora: Miloš Stare, Joško Krošelj, Pavle Fajdiga in Slavimir Batagelj. V imenu vseh ga je pozdravil Joško Krošelj. Dr. Krek je ostal z uredniki v prijaznem razgovoru, nato pa je odšel na sejo Narodnega odbora za Slovenijo.

Dr. Krek je ostal v Buenos Airesu samo še do naslednjega dne, t. j. do četrtega, dne 3. avgusta, do pol štirih popoldne, ko je nadaljeval potovanje proti Clevelandu v ZDA. Na letališče so ga spremili ter se od njega poslovili Miloš Stare, Rudolf Smersu, Joško Krošelj, Pavle Rant, Leopold Novak, predsednik Slovenskega doma v San Martinu, ki je bil dr. Kreku tudi na razpolago s svojim avtomobilom, ter sorodniki.

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Kulturni večeri Slovenske kult. akcije

Dne 29. julija je prof. Geržinič nadaljeval z drugim delom svojega predavanja o modernim glasbi. V prejšnjem predavanju je podal glavne zastopnike najmodernejših smeri glasbe zadnjih desetletij in jih tudi ilustriral s predavanjem zgledov, v sedanjem predavanju pa je kritično označil njihov značaj in pomen, nakazal njihovo povezavo s preteklostjo, pa njihov avantgardizem ter potrebo po sintezi, ki naj bi bil nekaj nujen rezultat novih hotenj. Toda vrednost vsega tega se bo pokazala šele v bodočnosti. O vsem tem se je razvila tudi zanimiva debata, ki je veliko pomogla k razumevanju novih glasbenih „revolucij“. Drugi večer, 5. avgusta, pa je bil posvečen Pozdravu s Koroške, ki ga je v obliki skiptičnih podob prinesel od tam g. župnik Zaletel. Kakšno zanimanje je vladalo zanj, je dokaz že to, da je bil salon premajhen za udeležence ter je moralo še mnogo gledalcev stati v zatemnjeni

veži. G. Zaletel je najprej podal slike in vtise iz Oberramergauskih pasijonskih iger, ter nam tako približal sodoben pomen teh ljudskih pasijonov, ki se danes poživljajo tudi na Koroškem, kakor je bilo videti s koroških vzpizoritev. Drugo polovico pa je posvetil koroškim narodnim običajem tako ob velikih noči, ženitvi, štehanju itd., pri katerih nam je vstala živa podoba lepote dežele in pestrost naših običajev in noš. Debatu po predavanju se je dotikala najrazličnejših koroških vprašanj, na katera je g. Zaletel rad in jasno odgovarjal. Pozdrav s Koroške je bil lep sprejet in občinstvo ga je vračalo z velikim odobravanjem.

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Janeza Slapničar in njegove žene ge. Albine, roj. Jurjevčič se je rodila hčerka. Pri krstu je dobila ime Ivana. Deklico je krstil v slovenski kapeli na R. Falconu g. direktor A. Orehar, za botra pa sta bila Amalija in Franc Vilfan. Srečni družini naše čestitke.

SAN MARTIN

Lepote naše Koroške, ki jih je v Slovenskem domu na četrtem prosvetnem sestanku pokazal g. Vinko Zaletel, so privabile rekordno število gledalcev in poslušalk. Ob pogledu na domače hribe, cerkvice na gričkah, na domača poljska znamenja, na prelepa koroška jezera, se je marsikomu orosilo oko. Zlasti pa je vse prevzela beseda pok. škofa dr. Rožmana, ki smo jo slišali posneto na magnetofonski trak. Mala dvorana je bila mnogo premajhna.

Zato je g. Zaletel ustregel prošnji odbora, da bo znova obiskal San Martin. Ker je že vse sobote in nedelje od dan, bo prišel v petek, 18. avgusta, ob 19.30 in nam ponovno pokazal Koroško. Kdor ni mogel v nedeljo prisostvovati sestanku, naj pride prihodnji teden.

SLOVENSKA VAS

V nedeljo, 30. julija, je bila v Slovenski vasi uspešna prosvetna prireditev. Slovenski pevski zbor je pripravil zabavni popoldan za svoje rojake.

Najprej so bili na sporedu štirje kupleti. Napisal jih je Nace Hladnik, ki dosedaj v slovenski izseljenski skupnosti v Argentini edini piše te vrste priložnostnih pesmi. Lanus v pesmi sta zapela France Gerkman in Ludvik Šmalc; Zvitega Luko je odpel F. Gerkman; Lanus v besedi je recitiral L. Šmalc; Po cesti gre en stari mož pa so zapeli Srečo Urbanija (mož), Tone Burja (čevljar), Milka Burja (žena) in moški zbor (za odmor).

Glavna točka programa je bila Vodopivčeva spevoigra Kovačev študent v režiji Naceta Hladnika (za igro) in

Mirka Špacapana (za petje). Predstava je bila zelo dobro izpeljana in pomeni prav lep uspeh. Ob preprosti, a odgovarjajoči scenarii je bila igra tako vzletna in skladno podana, da je bilo občinstvo v nabit polni dvorani zares zadovoljno. To je izpričalo navdušenje in dolgotrajno ploskanje. K igralsko in pevsko tako dovršeni igri je treba čestitati vsem sodelujočim. Kovačevega študenta so podali prav tako dobro, kot smo ga videli v izvedbi drugih skupin. Nastopali so: ga. Ivana Goršetova (kovačeva žena), Franc Papler (kovač), Franc Stanič (kovačev študent), Ludvik Šmalc (poštar); Tone Burja, Franc Gerkman in Srečo Urbanija (kot sošolci) ter Marijan Goljevšek (nočni čuvaj). Glasbo sta izvajala zborov pevovalca Mirko Špacapan (na harmoniju) in Ivan Melé (z violino).

MENDOZA

Proslava papeških socialnih okrožnic

Nenadna in nepričakovana smrt ravnatelja M. Bajuka je s svojo neizprosno močno pretresla vse naše življenje v Mendozi. Tako smo za kroniko še ostali na dolgu, da poročamo o naši proslavi papeških socialnih okrožnic. Imeli smo jo na junjskem rednem mesečnem prosvetnem večeru, ko je pokojni ravnatelj zaradi obolelosti že moral spustiti v postelji.

Sporočje je imel dva dela. Po skupnem petju papeške himne je sledilo nekaj točk deklaracij in recitacij, ki so pokazale, kako so naši umetniki peresa doživljali in v svojih umetninah izražali bol ob socialnih problemih. Okvir je dal vsemu sporedu prof. B. Bajuk s svojim komentarjem. V posameznih točkah smo slišali deško deklaracijo o „Treh otrokovih željah“ za očeta-delavca, nato Cvetka Golarja pesem o „Delavcu“, ki jo je deklamiral g. Silvester Štirn; prof. Bajuk je recitiral iz župančičeve Dume odlomek, ki prikazuje našo narodno izseljeniško bol; g. Stane Grebenc je prebral Finžgarjevo črtico o „Sibiriji“ z Ljubljanskega barja.

V obširnem in izčrpnem predavanju je nato v drugem delu č. g. Jože Horn nakazal bistvene momente socialnega zla v svetu in pojasnil ob obeh papeških okrožnicah, da je edina rešitev socialnega vprašanja v socialnem nauku katoliške Cerkve. Pokazal je na njen dosežki vpliv, ki ga ji je že uspelo doseči z obema okrožnicama, in na delo ter uspehe, ki ga je katoliško socialno gibanje doseglo v našem narodu.

Za sklep prireditve so vsi navzoči zapeli himno „Povsod Boga“.

pravice delavstvu in za odstranitev revščine s preureditvijo obstoječih gospodarsko-socialnih ustanov v smislu programa krščanske demokracije in končno se izreka za to, da bi bilo treba poiskati obliko, kako bi ljudstvo še bolj učinkovito sodelovalo v popolni demokraciji pri gospodarskem in političnem vodstvu svojih držav.

Po sprejetju teh sklepov je politična komisija razpravljala še o raznih drugih predlogih. Ko pa je svoje delo končala, so člani komisije vidno izražali svojo zadovoljstvo, da je dr. Krek s tako spretnostjo in nepristranostjo vodil delo komisije. Naravnost presenečeni pa so bili vsi tisti člani komisije, ki dr. Kreka dotlej niso poznali, nad dejstvom, da je ta navidez tako skromen mož tako temeljit poznavalec svetovnih problemov.

Tretji komisiji je predsedoval belgijski delegat Raymond Scheyven in je razpravljala o gospodarsko-socialnih ustanovah krščanske demokracije. Četrta komisija, kateri je predsedoval brazilski delegat Andre Franco Monteiro je pa pretresala vprašanja v zvezi z enotnim nastopom tistih narodov, ki so gospodarsko in industrijsko manj razviti ter o dolžnostih tistih držav do teh narodov, ki so gospodarsko in industrijsko že močno razviti.

SKLEPI III. SVETOVNEGA KONGRESA KRŠČ. DEMOKRACIJE

Med najvažnejšimi so tile: Ustanovljena je bila krščansko-demokratska internacionala pod imenom Svetovna

krščansko-demokratska zveza. Kršč. dem. stranke so javno izpovedale, da med njimi in komunizmom ne more biti nobenega sodelovanja, kajti kršč. demokracija se bori za svobodo, demokracijo, za dostojanstvo človeka, komunizem pa uvaja tiranijo najhujše vrste, ljudem odvzema sleherno svobodo in jih ponižuje na stopnjo suženjstva. Kršč. dem. stranke so dalje proti kolonializmu sleherne vrste in za samoodlobo narodov. Na kongresu je bilo ustanovljeno tudi mednarodno podtajništvo krščansko-demokratskih sindikatov. Na njem je bila tudi naglašena potreba po še večjem širjenju krščansko-demokratskih političnih, gospodarskih in socialnih načel v svetu.

ZAKLJUČEK KONGRESA

je bil v nedeljo, 30. julija, v gledališču Caupolicán, ki ima prostora za nad 20.000 ljudi. Bil je popolnoma zaseden. Na zaključnem zborovanju so govorili predstavniki tistih delegacij, ki niso nastopili na otvoritvi oziroma na slavnostnem banketu. Tako so govorili: glavni tajnik kongresa Tomaž Vicuña Reyes, urugvajski delegat Venancio Flores, poslanec it. kršč. dem. stranke Giovanni Scaglia, perujski poslanec in predsedniški kandidat dr. Hector Carnejo Chavez, poslanec iz Kameruna Henrik Effa, predsednik COPEI dr. Rafael Caldera, poslanec nemške kršč. dem. stranke Fritz Georgen; zaključno besedo pa je imel predsednik III. mednarodnega kršč. dem. kongresa Eduardo Frey, ki je prebral tudi izjavo tega kongresa.

Iz političnega življenja jugoslovanske emigracije

SVET O MAKEDONIJI

Kar se tiče odnosov med Bolgarijo in Grčijo, so bili redkokaj tako napeti kot med Bolgarijo in Jugoslavijo, čeprav je daleč od tega, da bi bili prijateljski. Tako je, n. pr. po sporazumu Kalfov-Politis iz leta 1924 bolgarska manjšina v Grčiji prišla pod zaščito Društva narodov, česar jugoslovanska vlada ni odobraval. Toda leta 1925 je grška vlada odpovedala ta sporazum in je s slovenskim elementom postopala kot z Grki in jim ni priznavala nobenih manjšinskih pravic. Grki so se stalno bali, da bi ustvaritev južnoslovanske federacije predstavljala nevarnost za njeno varnost. Tudi so se bali, da bi rezultat take federacije bila ponovno zahteva po grški Makedoniji in težnja slovanskega prodora do Soluna.

1941: Nekaj dni po napadu Nemčije na Jugoslavijo in Grčijo so bolgarske vojaške enote zasedle skoro vsa jugoslovanska Makedonijo, pozneje pa tudi grško vzhodno Makedonijo in manjši del zahodne Makedonije. Nemci niso dopustili, da bi Bolgari dele Makedonije, ki so jih zasedli, formalno priključili Bolgariji, toda bolgarska vlada je začela izvajati svoje načrte. Začela je odpirati bolgarske šole in naseljevali Bolgare namesto preseljenih ali pobitih Srbov in Grkov. Elizabeta Barker ugotavlja: „Kolikor je mogoče dati celotno sliko tedanjega postopanja, je

možno ugotoviti, da je bila bolgarska okupacija precej neprijetna, da je večino prebivalstva v jugoslovanski Makedoniji razočarala v težnjah za pripadnost Bolgariji. Toda zapustila je še vedno prilično pro-bolgarsko in protijugoslovansko razpoloženje, ki bo delalo težave tudi povojni federativni Jugoslaviji.“

1945: Narodna republika Makedonijo v sestavi sedanje Jugoslavije je po površini 25.713 kv. km za eno petino večja od Slovenije in skoro dvakrat večja kot črna gora. Po številu prebivalstva 1.500.000 je skoro enaka Sloveniji. Od tega števila se je po komunistični statistiki izjavilo 931.000 prebivalcev za makedonsko narodnost.

Gornje izvirke iz Barkerjeve knjige o Makedoniji in Makedoncih Vekoslav Farkaš zaključuje z naslednjo ugotovitvijo:

„Zgornje je zelo kratek, grob zgodovinski prikaz. Izkušnje Makedoncev, Srbov, Bolgarov in Grkov v preteklosti nam kažejo, kako se ta občutljivi in važni problem ne sme in ne more reševati. Zvračati vse pretekle krivice na en narod, ali en narod obtoževati bolj, druge pa manj, danes ne vodi nikamor. Povzroči lahko samo še večje ogorčenje in napetost v odnosih med temi sosednjimi balkanskimi narodi.

In v čigavo korist je to?“

SLOVENCI PO SVETU

ČILE

Dne 11. 7 smo v Santiagu pokopali najstarejšega rojaka gospoda Jakoba Leskošek. Po rodu je bil štajerc ki pa je skoraj vse svoje življenje preživel na Ježici pri Ljubljani. Dne 25. julija bi bil izpolnil svoje 84. leto.

Umrli je v bolnišnici Salvador pri č. sestrah Vincencijeve družbe lepo pripravljen na smrt. — Za njim žalujejo: žena, sin in hčerka z družinami. Vsi v Čilu.

KOROŠKA

Koroški akademiki so na Dunaju dobili lastne prostore. Pri tem ima mnogo zaslug č. g. Ivan Tomazič, ki je preskrbel klub „Korotan“ v hiši patrov klatincev potrebne prostore. Dosedaj so slovenski koroški akademiki imeli svoje prostore v privatnih stanovanjih, zadnje čase pa so bili podnajemniki v lokalu hrvaškega akademskega kluba. 15. julija je pater Tomazič izročil prostore klubu. V pozdravnem govoru se je dobrotniku g. patru zahvalil predsednik kluba Jože Wakonik in pozdravil goste, ki so prišli na otvoritev prostorov: dr. Antona Andorferja, strokovnjaka za manjšinska vprašanja, dr. Antona Jelena in lektorja za slovenski jezik na dunajski univerzi dr. Karla Piuka.

Š A H

Prelog trdno na prvem mestu.

VII. kolo let. turnirja je bilo odigrano 6. julija v Mladinskem domu. Rezultati: Sušteršič—Bujas prekinjena. Marolt—Baraga odločena zaradi bolezni drugega igralca. Posteiner—Mehle 0:1. Buda—Prelog 0:1. Kunc—Geržinič 0:1.

Presenečenje dneva je bila partija Posteiner—Mehle, v kateri je Posteiner imel figuro prednosti, pa prezrl turčin in moral — v doslej najkrajši igri turnirja — naposled kloniti. Prelog si je z novo zmago še bolj utrdil položaj v lestvici.

13. julija bo v istih prostorih odigrano VIII. kolo. Igrali bodo: Prelog—Kunc, Mehle—Buda, Baraga—Posteiner, Bujas—Marolt, Majcen—Sušteršič. Počiva Geržinič.

Lestvica po sedmih kolic je naslednja:

	I	D	N	Z	P	T
1 Prelog	7	7	—	—	—	7
2 Geržinič	6	5	1	—	—	5½
3 Marolt	6	4	1	1	—	4½
4 Sušteršič	7	3	—	2	2	3
5 Baraga	5	2	—	2	2	3
6 Posteiner	5	2	—	3	—	2
7 Mehle	6	2	—	4	—	2
8 Bujas	5	1	—	2	2	1
9 Buda	6	1	—	5	—	1
10 Kunc	6	1	—	5	—	1
11 Majcen	5	—	—	5	—	0

PO ŠPORTNEM SVETU

Zanimivo tekmo v nogometu je odigralo moštvo Mladinskega doma z moštvom Hrvatske mladinske organizacije v nedeljo, 6. 8., popoldne na igrišču v Don Bosco. Rezultat je bil 3:1 za Mladinski dom. Gole so zabili Tone Avguštin enajstmetrovko, Babnik Stane in Skvarča Marko. Igra je bila ves čas zelo napeta in je v prvem času bil rezultat 1:1. Zato so se v drugem polčasu igralci Mlad. doma potrudili in so dali nasprotniku še dva gola. Igra je sodil v prvem polčasu Zupanc Francelj, v drugem pa hrvaški sodnik.

OBVESTILA

Slovence iz San Justa bo g. župnik Vinko Zalezel obiskal v nedeljo, 13. avgusta ob pol 10 dopoldne v Našem domu, kjer bo imel tisto krasno predavanje o življenju Slovencev na Koroškem s čudovito lepimi skioptičnimi slikami, katerega tisti, ki so ga že slišali, ne morejo prehvaliti. Sanhuški Slovenci

ENDAN V ZAVODU

V nedeljo se je vršila pod gornjim naslovom akademija študentov škofovega zavoda v Adroguetu na Plazi Irlanda v Capitalu. Kljub številnim prireditvam zadnjega časa je vladalo za nastop, ki ima že od lanskega leta tako odličen glas, zelo veliko zanimanje in je bila velika dvorana res polno zasedena.

Objavljeni programi so bili nekam skopi in anonimni. Anonimni v neimenovanju nastopajočih študentov; neimenovani so bili pa tudi avtorji in voditelji akademije. Program je po dobrih informacijah pripravil v osnutku dr. Branko Rozman, telovadne točke je nastudiral ga. Vivodova, vse skupaj in posamezne bolj gledališke nastope je prav posebej pa je režiral Nikolaj Jeločnik. Vse je šlo hitro od rok, konec je bil že pred mrakom. Med posameznimi točkami ni bilo nobenih odmorov in se je ves program izvršil v eni sapi; komaj da se je srednji zastor kdaj za trenutek zaprl. To je seveda stvar režiserske zamisli, ki bi bila lahko tudi drugačna, pa imajo gotovo vse take zamisli svoje dobre in manj dobre strani; ta ni imela nobene slabe. Program je imel torej naslov „en dan v zavodu“. Vsem ljudem, ki smo z njimi govorili, je ta „dan“ dopadel, da si je bil gotovo zelo idealiziran. Ni nudi namreč pravih študentskih šal, ki so res na vsakodnevem programu.

bomo svoj narodnostni čut pokazali na ta način, da bomo iz vsake družine poslali na predavanje močno zastopstvo v vzpodbudo našim bratom na Koroškem za ohranitev slovenstva. Starše lepo prosimo, da pripeljejo s seboj doraščajočo mladino!

Fantje se zbirajo. Prvi redni sestanek sanmartinskega odseka SFZ bo v nedeljo 13. avgusta po maši v domu. Namen sestanka je poudariti našo versko in narodno zavednost in seznaniti člane z načrtom o bodočem delovanju odseka. Pridite na sestanek vsi do zadnjega.

Slovenska mladina se zbira po naših krajevnih središčih; potrebno pa je tudi, da se včasih obiščemo med seboj in se tako spoznamo. Slovenska fantovska zveza je pripravila skupno z dekletji za nedeljo, 13. avgusta, družabni popoldan, kamor so fantje in dekleta iz vseh okrajev lepo vabljeni.

V Slovenskem domu v Carapachayu bo v nedeljo, 13. avgusta, popoldne ob 4 predavanje o Koroški in drugih zanimivostih, ki ga bo imel župnik g. Vinko Zalezel. Pri predavanju bo pokazal veliko število barvnatih diapozitivov, ki jih je posnel gospod sam. Predavanje spremlja tudi prijetna glasba. Vsi najlepše vabljeni.

SKAD otvarja letošnjo sezono predavanj, dne 17. avgusta (državni praznik) točno ob 19 v dvorani „Bullrich“

SLOV. DOM V SAN MARTINU
SLOVENSKA BESEDA

bo imela v soboto, 12. avgusta

DRUŽABNO
PRIREDITEV

v prostorih kluba Excelsior,
Patricios 457, Santos Lugares
Igra orkester Moulin Rouge

LOJZE NOVAK

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO

Bumar, SRL

Av. de Mayo 302 — Ramos Mejia

T. E.: 658-7083

in najboljših znamk na dolgoročno odplačevanje brez jamstva drugih oseb.

Kličite po telefonu in se boste prepričali. Pridem tudi na dom. In ne pozabite: Nudimo samo prvovrstno blago.

FANTJE IN DEKLETA!!!

VSİ LEPO VABLJENI NA DRUŽABNI POPOLDAN

NA PRISTAVI, NEDELJA 13. AVGUSTA OB 15.30.

- ODBOJKA :
 - ČAJANKA
 - „SHOW MUSICAL“
- PRESENEČENJE
PRVI NASTOP ORKESTRA „TRIGLAV JAZZ“

SFZ MORON
NAŠ DOM IZ
SAN JUSTA

Sarandi 41. Govoril bo predsednik mladinske kršćanske demokratske stranke v Argentini, akademik Federico Bauchwitz, in sicer o temi: „Ideološke sili ne argentinke mladine“. — Vabljeni vsi akademiki in prijatelji! Odbor.

IX. kulturni večer SKA bo v soboto, 19. 8. ob 7 pri Bullrichu, Sarandi 41, Capital. Na sporedu bo predavanje dr. Rafka Vodeba o sodobnih muzejih, ki so popolnoma izpremenjene in izpopolnjene kulturne organizacije.

Peti prosvetni sestanek bo v Slov. domu v nedeljo, 20. avgusta, po sv. maši. Predaval bo g. Avgust Horvat „o sedanjih razmerah med industrijskim delavstvom v Sloveniji“. Na to važno predavanje gospodarsko-socialne vsebine, vse rojake najtopleje vabimo.

Članicam in članom Mladinskega doma sporočamo, da bo v nedeljo, 20. avgusta, ob pol 8 zvečer predavanje s skioptičnimi slikami Koroške in drugimi zanimivostmi, ki jih bo pokazal g. župnik Vinko Zalezel. Vabljeni tudi drugi iz okolice, ki hočejo slišati zanimivosti iz Koroške.

Že so v prodaji srečke za žrebanje ob priliki otvoritve Slomškovega doma (17. septembra). Nov slovenski dom v osrčju Vel. Buenos Airesa računa tudi s tvojo širokogrudno podporo!

Nabava dokumentov

SIMON RAJER

uradni prevajalec
Alsina 1418, 6. nadst., pis. 3
Capital
T. E. 38-5860
Vsak dan od 9—12 (razen ob sobotah)

DR. ADRIAN SELESTRIN

bivši profesor v Zagrebu
ordinira: Viamonte 752, 3. nadst.
vsak torek in četrtek od 17—20
(ob sobotah po dogovoru)
T. E. 31-6540 in 31-7185

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascante

Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2.
Cangallo 1642
T. E. 35 - 8827 Buenos Aires

Potrebujem zidarja

oficiala ali medioficiala
Dobra plača. Stroški kriti. Hrana in stanovanje vključena v stroških. Kdor se zanima, naj se po zračni pošti obrne na naslov:

José Vodnik, Colegio San José
Puerto Deseado

BUSCO

Matrimonio para
quinta en Llao-Llao

(Bariloche)

casero con experiencia, atención
jardín y además cocinera para
temporada de verano con casa y
buen sueldo.

Escribir detallando amplias
referencias a Casilla Correo
2841 C. F.

!!!

Prav ste uganili!

40.000 pesov vredni

Televizijski aparat

bo

GLAVNI DOBITEK

15. oktobra

na

SENZACIONALNI

DVOJNI

VELETOMBOLI

Našega doma v SAN JUSTU,

ki ga je po dragocenem posredovanju
izključnega zastopnika g.

LOJZETA NOVAKA

PODARILA Slovincem prav posebno
naklonjena trgovska družba

BUMAR S. R. L.

Av. de Mayo 302 T. E. 658-7083
Ramos Mejia

ki je pravilno pojmovala
postavljeno geslo

„VSE ZA NAŠO MLADINO!“

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires,
Argentina

CORREO
ARGENTINO
Central B

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 688.209

Naročnina Svobodne Slovenije za leto
1961: za Argentino \$ 480.—; za Severno
Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za
pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados
Unidos 425, Bs. Aires, T. E. 33-7213

Kadar misliš na

T. V.

Vedi, da ti ga

Novak P

nudi po najnižjih cenah in na
1 leto brezobrestno odplačevanje
Prav tako tudi radio kombinade
in esterofoinčne gramofone ter
ter vse ostale hišne potrebščine

Cerrito 2245
Lomas del Mirador

Nova slovenska plošča je izšla — V
418 Na mostu. Pojejo „Bratci veselji
vsi“ s spremljevanjem orkestra „Moulin
Rouge“. JADRAN SRL.

SLOVENSKO TRGOVSKO PODJETJE

SEME — BIDOVEC

ELEKTRIČNI APARATI — KUHNJSKE POTREBŠČINE
PRAKTIČNA DARILA

Avda. de Mayo 2416

T. E. 658-9044

Ramos Mejia

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da je 17. avgusta
1961 umrl v domovini gospod

JANEZ ŠKRBEČ,

posestnik v Nadlesku.

Žalujoči:

V domovini: žena Marija, roj. Ravšelj, sin Jernej z družino,
sin Stane z družino, hči Ivanka, por. Lješkovič z družino
in sestra Pepca. — V Argentini: sin Jože z družino, hči
Francka, por. Oman. — V Rimu: hči Vera. — V Kanadi:
hči Marica in ostalo sorodstvo.

Prišlo je žalostno sporočilo, da je v Ljubljani dne 30. julija
po krajšem trpljenju ob 8 zvečer mirno zaspal v Gospodu, star 54
let, moj dragi brat

TONE ERJAVEC

Pokopali so ga 1. avgusta v Ljubljani. Doma žalujejo za njim
žena Justa, roj. Reven, hčerke: Slavica, por. Orehek, Majda in
Lenčka; ter zet in vnukinja, pet bratov, svakinja, nečaki in nečak-
kinje, v tujini pa brat.

Lojze Erjavec
fotograf
z družino

Ljubljana, Višnja gora, Stična, želimlje, Beograd,
Buenos Aires — San Justo, 7. avgusta 1961.

ZAHVALA

Vsem, ki so mi ob smrti moje ljube mame bili na kakršenkoli način v pomoč, se najiskreneeje zahvaljujem. Zlasti družinama
Jožeta in Andreja Petelin za vso njuno veliko naklonjenost ob tem
hudem udarcu. Prav tako se zahvaljujem vsem tistim, ki so prihajali
kropiti mojo rajno mamo na moj dom in molit za pokoj njene
duše, kakor tudi tistim, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti.
Posebno zahvalo sem dolžan č. gg. duhovnikom za opravljene mo-
litve za mojo rajno mamo na domu in pogrebne obrede na pokopališču,
č. g. Antonu Smolihu pa še posebej za lepe poslovinne besede
ob grobu.

Vsem iskreni Bog plačaj!

Sv. mašo za pokoj duše naše rajne mame bo daroval č. g.
Bergant v farni cerkvi Merced v Caserosu, ulica Uruguay — San
Martín v nedeljo dne 3. septembra ob pol enajsti uri dopoldne.

Jože Zirovnik z družino

uvod za Figarov sprev, ki ga je iz libreta k Rossinijevi operi na novo prevedel dr. Rozman, zelo efektno zaigral in zapel pa Tine Vivod. — Drugo telovadno točko „Konjički“ so izvajali mlajši fantje. (Naši mladini bi bila gotovo dobrodošla zbirka takih telovadnih iger.) — Po večerji so nastopili študentje s Kozlovsko sodbo v Višnji gori. Jurčičevo besedilo je privedil in izpopolnil (s Krjavljem pripovedovanjem) dr. Rozman, anstopili pa so poleg zbora še solisti Troha, brata Žaklja, Sušnik, Jarc in Škrabe (morda še kdo), a režisro je bil najučinkovitejši poudarek spet na zboru. To je posebna zasluga Jeločnika, da ne zanemarja zbora na račun solistov. Kot pri drugih govornih nastopih so poslušalci lahko spet občudovali lepoto slišane slovenske besede. — Jože Vivod je z lepim voščilom lahke noči zaključil „celodnevni“ spored.

Če na kratko povzamemo bilanco tega nastopa, moramo znova poudariti zasluge prirediteljev dr. Rozmana, g. Vivodove in režiserja N. Jeločnika. Vtis imam, da med študenti ni bilo odločilnega pokretnika in usmerjevalca, kot je bil v podobnem zavodu poznejši slavni filmski igralec Paul Hörbinger, ki nobenemu prefektu in starejšim ni pustil do besede. Pač pa nudi posamezni študent upanje na bodočo glasbene in igralske ustvarjalce, vsi pa s strogo discipliniranostjo nade na dobre pevske in igralske ansamble, ki jih bomo še krvavo potrebovali.

M. M.